بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبانەوە
بەناوی گەلەوە
ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان

ژمارەی بڕیار: ٣٨
مێژووی بڕیار : ١٩٩٢/١١/٢١
بڕیار

بەپێی بڕگەی (١) لە مادەی (٥٦) ی یاسای ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢ لەسەر پێشنیازی وەزیری داد وبڕیار لەسەر دانی ئەنجومەنی وەزیران ، ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق لە دانیشتنی ڕۆژی ١٩٩٢/١١/٢١ دا بڕیاری دەرکردنی ئەم یاسایەی دا :

یاسای ژمارە (١٢) ی ساڵی ١٩٩٢/
یاسای وەزارەتی دادی هەرێمی کوردستانی عێراق

بەشی یەکەم

مادەی یەکەم : مەبەست لەم وشانەی خوارەوە بۆ خواستەکانی ئەم یاسایە ماناکانی تەنیشتیانە :
١) هەرێم:هەرێمی کوردستانی عێراق .
٢) وەزارەت : وەزارەتی دادی هەرێم .
٣) وەزیر : وەزیری دادی هەرێم.

مادەی دووەم: وەزارەت بەپێی ئەم یاسایە ئەرکەکانی بەجێ دێنێ بۆ بەدیهێنانی داد وەری لەرێگەی پەرەپێدان وبەکار خستنی یاساکان وڕێزگرتن لەناوەرۆکەکانیان دەقاو دەق بەشێوەیەک کەسەر بەخۆیی قەزا (القضاء) وپارێزگاری کردن لەمافەکانی مرۆڤ بەدی بێنێ بە جۆرێک کەبگونجێ لەگەڵ ڕاگەیاندنی جیهانیی مافە کانی مرۆڤ وئەوبەڵێن وباوەڕنامە نێو دەوڵەتییانەی پەیوەندییان پێیانەوە هەیە.

مادەی سێیەم: وەزیر سەرۆکی باڵای وەزارەتە وبەرپرسیارە لە ڕێنوێنی کردنی کارەکانیدا ولەوەوە بڕیارو ڕێنمایی وفەرمانەکان سەبارەت ئەرکەکانی وەزارەت ودامودەزگاکانی وگشت کاروبارە ئیداری وهونەریەکان لەچوارچێوەی ئەم یاسایە ویاسا کار پێکراوەکانی تردا دەردەچن ولە بەرامبەر ئەنجومەنی وەزیرانیشدا بەر پرسیارە بەو مانایەی کەئەندامێکی هاوبەشێتی .

مادەی چوارەم : وەزارەت لەم دام ودەزگایانە پێکدێ :
١) نووسینگەی وەزیر: بەڕێوەبەرێک بەڕێوەی دەبا کە باوەڕ نامەیەکی زانکۆی وەرگرتبێ.
٢) بەڕێوەبەرێتی گشتیی داد : بەڕێوەبەرێکی گشتی بەڕێوەی دەبا کە دەبێ دادوەرێک بێ بەلایەنی کەمەوە لە پۆلی دووەم بێ ولەم بەڕێوەبەرێتییانە پێکدێ
یەکەم : بەڕێوەبەرێتی کاروباری ئیدارە وبەڕێوەبەرێک سەرۆکایەتیی دەکاو کەباوەڕ نامەیەکی زانکۆی وەرگرتبێ ولەم بەشانە پێکدێ :
آ) بەشی ژمێریاری .
ب) بەشی پێداچوونەوە .
ج) بەشی کەسان .
د) بەشی خزمەت گوازیی ئیداری .
دووەم : بەڕێوەبەرێتیی پەیوەندیی دادوەری ویاسایی کە بەڕێوەبەرێک سەرۆکایەتیی دەکا باوەڕنامەی بەکالۆریۆسی لە یاسادا وەرگرتبێ و لەم بەشانە پێکدێ:
آ) بەشی پەیوەندیی داد وەری .
ب) بەشی پەیوەندی یاسایی .
ج) بەشی ڕاگەیاندنی یاسایی .
سێیەم : بەڕێوەبەرێتیی نەخشەدانان وبەدوا داچوون کە بەڕێوەبەرێک سەرۆکایەتیی دەکا باوەڕنامەیەکی زانکۆی وەرگرتبێ ولەم بەشانە پێکدێ :
آ) بەشی نەخشەدانان .
ب) بەشی سەر ژمێری .

بەشی دووەم
دام ودەزگاکانی داد

مادەی پێنجەم :
یەکەم : دام ودەزگاکانی داد پێکدێ لە:
١) دادگامەدەنییەکان وئەودایەرانەی پێوەی بەندن.
٢) ئیدیعای گشتیی .
٣) دیوانی تۆماری یاسایی .
٤) دەستەی سەرپە رشتیی دادوەری .
٥) بەڕێوەبەرێتیی گشتیی تۆماری موڵک.
دووەم : دام ودەزگاکانی داد ئەرک وکارە تایبەتییەکانیان بەپێی یاسا تایبەتییەکانی خۆیان بەجێ دێنن بەمەرجێک لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە دا ناکۆک نەبن .

بەشی سێیەم
چەند حوکمێکی گشتی

مادەی شەشەم : وەزیری داد بۆی هەیە هەر داد وەرێک ولەگەڵیاندا دادوەری دادگای تەمیزیش (انتداب) بکا

بوّدایەرەکای مەلبەندی وەزارەت .

مادەی حەوتەم: - ئەرک وکارە تایبەتی‌یەکانی دام ودەزگـا-کانی وەزارەت بەپەیرەوێک دیاری دەکرێن .

٢) وەزیر بۆی هەیە بەپێی پێویست بەرێوەبەرێتی وبەش ولقی نوێ پێکبێنێ یابیانخاتە پاڵ یەکتر .

٣) وەزیری داد بۆی هەیە رێنمایی بۆئاسانکردنی بەجێهێنانی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەربکا .

مادەی هەشتەم : گشت ئەو دایەرە دادوەری یانەی لەوەو بەرپابەندی دەسەلاتی ناوەندی بوون ، بەوەزارەتی دادی هەرێمەوە دەبەسترێنەوە .

مادەی نۆیەم : دەبێ وەزیرە پەیوەندپدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێ بە جێ بکەن .

مادەی دەیەم : ئەم یاسایە لە رۆژی بڵاوکردنەیەوە لە رۆژنامەی رەسمیدا کاری پێدەکرێ .

هۆیەکانی دەرکردنی ئەم یاسایە

دوای ئەوەی گەلی کوردستانی عێراق سەرکە وتووانە بە تاقیکردنەوەیەکی دیموکراتی‌یانەی ساوادا تێپەری کە توانی یەکەمین هەڵبژاردنی سەربەست ئەنجام بـدا، ئەو هەڵبژاردنەی ئەنجومەنی نیشتمانی‌ی کوردستانی عێراقی لێ هاتە کایەوە ئەو هەنگاوانەی بە دوایدا نران بەتایبەتی دەرکردنی یاسای دەسەلاتی جێ بەجێ کردن ژمارە (٣) ی ساڵی ١٩٩٢ کەبریاری دامەزراندنی وەزارەتی دادی هەرێمیشی تیادا دراوە ، پێویست بوو یاسایەک بۆئەو وەزارەتی دادە دابنرێ ، بۆیە ئەم یاسایە دەرکرا .

نەژاد احمد عزیز اغا

و. سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی‌ی کوردستانی عێراق

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبانەوە

بەناوی گەلەوە

ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستان

ژمارەی بریار : ٣٩

مێژووی بریار ١٩٩٢/١١/٢٣ز

٢٩ ی گەلاریزان/٢٦٩٢ک

بەپێی برگەی (١) لەمادە (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ وپێشنیازی وەزیری دارایی‌و ئابووری‌و بریار لەسەردانی ئەنجومەنی وەزیران، ئەنجومەنی نیشتمانی کوردستانی عێراق لە دانیشتنی رۆژی ١٩٩٢/١١/٢٣ دا بریاری دەرکردنی ئەم یاسایەی دا .

یاسای ژمارە(١٣) ی ساڵی /١٩٩٢

یاسای وەزارەتی دارایی‌و ئابووری‌ی هەرێمی کوردستانی عێراق .

ماددەی یەکەم : مەبەست لەم ووشانەی خوارەوە بۆ خواستەکانی ئەم یاسایە ماناکانی تەنیشتیانە :

١- هەرێم : هەرێمی کوردستانی عێراق .

٢- وەزارەت: وەزارەتی دارایی‌و ئابووری‌ی هەرێم .

٣- وەزیر : وەزیری دارایی و ئابووری هەرێم

٤- بریکار : بریکاری وەزارەتی دارایی‌و ئابوری هەرێم .

٥- ئەنجومەن : ئەنجومەنی راوێژکاری وەزارەتی دارایی‌و ئابووری‌ی هەرێم .

ماددەی دووەم:

ئامانجی وەزارەت دانانی بنچینە کشتی‌یەکانی بەرێوەبردن ورێکخستنی سەرچاوەکانی دارایی‌و ئابووری‌یەو چاودێری کردنی ساغلەمی‌ی هەڵسووراندنیان و بەدیهێنانی بەکار خستنیان بەباشترین شیوەودانانی مووچەی کشتی‌ی هەرێم‌و جێ‌بەجێ‌کردنی‌درێژەی پرۆکرامەکانی‌بازرکانی‌دەرەوەو ناوەوە پشتگیری گردنی کەل‌و پەلە بنچینەیی یەکانی کۆمەلگاو رێکخستنی کەرتی تایبەتی و تیکەلاو بو هاندانی(مدخرات)ی نیشتمانی‌و ((استثمار))ی بیانی‌و لەچوار چێوەی سیاسەتی دارایی‌و ئابووری‌و نەخشەکانی کەشەپێدانی هەرێمدا .

ماددەی سێیەم .

مەلبەندی وەزارەت لەمانە پێکدێ:

یەکەم :وەزیر : سەرۆکی باڵای وەزارەتەو بەرپرسیارە لە رێنوینی کردنیدا لەکارەکانیداو سەرپەرشتی و چاودێری کردنی چالاکی‌یەکانی‌و لەویشەوە ئەوبریارو فرمان و رێنمایی‌یانەو هەر شتێک پەیوەندی‌ی بە بەئەرکەکانی وەزارەت و دامودەزکاکانی‌و گشت کاروبارە ئیداری‌و دارایی ورێک وپێدی‌یەوە هەیە دەردەچن لەچوار چیوەی یاساو پەیرەوەوو رێنمایی‌یەکار پێکراوەکانداو لەبەرامبەر ئەنجومەنی وەزیراندا بەو سیفەتەی ئەندامێکی هاوبەشێتی بەرپرسیارەو بۆی هەیە هەندێ لەدەسەلاتەکانی بەبریکار یابەرێوەبەرەکشتی‌یەکان یا هەر یەکێ کە پەسندی بکا بسپێرێ .

دووەم: نووسینکەی وەزیر: مووچە خورێک بەپلەی بەرێوەبەر لەکارمەندان‌و لیهاتووان سەرۆکایەتی‌ی دەکاو ئەو ئەرکانە بەجێ دێنێ کەوەزیر پێیانی دەسپیری بەرپرسیار دەبێت لەرێکخستن‌و پاراستنی دەنتەروئەوراقە تایبەتی‌یەکانی وەزیرو چەند مووچەخورێکیش یاریدەی دەدەن .

سێیەم : لقی بانقی ناوەندی لەهەرێمدا : راستەوخۆ بە